

IO1 – Komedia- ja
oppimissisällöt
ilmastonmuutostietoisuuden
lisäämiseksi

Kierrätysvinkkejä menneiltä
ajoilta – Mummotietoutta
millenniaaleille

FARCE!

Using Satire and Comedy to Promote
Climate Change Awareness

Johdanto tuntisuunnitelmaan

Tämän oppimiskokonaisuuden suunnitelman tavoitteena on tukea sinua, yhteisö-/aikuskouluttaja, oppitunnin pitämisessä käyttäen FARCE Komedija- ja oppimissisältöjä ilmastonmuutostietoisuuden lisäämiseksi ryhmäsi aikuisopiskelijoiden kanssa. Tässä tuntisuunnitelmassa annamme sinulle joitakin esimerkkejä aktiviteeteista, joita voit käyttää oppimissisällöistä löytyvien Komedioresurssien kanssa ryhmätyöympäristössä. Kun valmistaudut ohjaamaan aktiviteetit ryhmällesi, on tärkeää, että olet itse valmistautunut Komedioresurssien käyttämiseen. Sen vuoksi suosittelemme, että suoritat oleelliset moduulit FARCE täydennyskoulutusohjelmastamme ennen kuin ohjaat nämä harjoitukset käytännössä.

Johdanto ilmastonmuutosaiheeseen

Kierrättäminen ei ole uusi trendi, vaan sen tunnettu historia johtaa itse asiassa 1000-luvun Japaniin, jossa japanilaiset ”keksivät” kierrättämisen alkamalla uudelleenkäyttää käytettyä paperia. Kierrätyksen ja jätteenlajittelun todellinen alku tuli kuitenkin teollisen vallankumouksen myötä 1800-luvulla. Isovanhempamme ja heidän isovanhempansa ovat käyttäneet paljon enemmän luovuutta ja vaivannäköä kotitalouden kierrättämisen suhteen, ja voisivat opettaa meille paljon. Toki on myös totta, että teollisen vallankumouksen ja maailmansotien aikaan se, ettei heittänyt kaikkea vähän rikkinäistä heti pois, oli enemmän pakko kuin valinta.

Se, että kierrätyksestä on tehty elämäntapa – automaattinen ja jokapäiväinen toimintatapa – on vaikuttanut suuresti ympäristöön ja myös kohottanut ihmisten elämänlaatua pitkällä aikavälillä. Se on opettanut ihmisiä korjaamaan asioita niiden poisheittäminen sijaan, auttanut sovittamaan yhteen erilaisia maailmankatsomuksia ja myös opettanut ymmärtämään nykyhetken arvon ja olemaan kiitollisia siitä mitä juuri sillä hetkellä on. On mahdollista, että tämä heijastuu myös esimerkiksi matalampiin avioeromääriin aiempien sukupolvien kohdalla.

Vaikka meillä ei enää olisikaan menneiden aikojen ongelmia – kaupoista löytyy kaikenlaisia tuotteita yllinkyllin, ja voimme ostaa tarvitsemamme muutamalla klikkauksella – me ja erityisesti yhteinen planeettamme voimme kuitenkin hyötyä entisajan kierrätystavoista ja

siitä että annamme niille mahdollisuuden. Ymmärrämme toki senkin, ettei niitä kaikkia voi soveltaa moderniin elämäntapaan – esimerkiksi se, että monien yritysten tavoite on tuottaa mahdollisimman paljon voittoa, eikä niinkään tuottaa luotettavia laatutuotteita, johtaa siihen, että tiettyjä laitteita ja tavaroita ei voi korjata tai käyttää uudelleen eri muodossa, vaan ne on kertakaikkiaan tehty rikkoutuviksi ja poisheitettäviksi. On kuitenkin syytä pitää mielessä, että kokonaistilanne ei ole ihan näin kurja, ja on olemassa monia tapoja, joilla rikkoutuneille tai käytetyille tavaroille voi antaa uuden elämän – ja on hyvä ajatus oppia näitä tapoja kokeneemmilta ihmisiltä.

Resursseihin tutustuminen

Tässä osiossa esittelemme lyhyesti Komedioresurssit, joita käytät, kun toteutat tämän tuntisuunnitelman käytännössä aikuisopiskelijaryhmäsi kanssa.

Mitä Komedioresursseissa käsitellään?

Tätä aihealuetta varten teimme lyhyen videon, jossa listataan hauskan mummon avulla vanhan ajan neuvoja. Se on helpoin tapa opettaa nuoremmalle sukupolvelle useita neuvoja useisiin eri aiheisiin liittyen ilman, että lopputulos on kaoottisen oloinen.

Mummon kierrätysniksit

- Älä heitä muovipusseja hukkaan! Ne voi tarvittaessa pestä ja käyttää uudelleen
- Voit helposti mahduttaa useamman vauvan/lapsen kylpyammeeseen ja pestä heidät samalla kertaa – säästät vettä, lämpöä, aikaa ja ehkä vähän hermojasikin.
- Älä heitä elintarvikepakkauksia pois – esimerkiksi jugurttipurkkeja ym. Jos niissä on kansi, niitä voidaan käyttää ruuan säilömiseen (mitä mainioin tapa tuottaa pettymys lapsille ja lapsenlapsille, jotka etsivät jäätelöä mutta löytävätkin pakastettua tilliä), ja kannettomat sopivat vaikka lasten hiekkalaatikkoleikkeihin.
- Voit käyttää teepussia useampaan kertaan – jos kyse on vihreästä teestä, yhdestä pussista voi tehdä jopa kolme kupillista – ja jokaisen haudutuskerran jälkeen tee on vain parempaa. Lisäksi voit käyttää yhä hieman lämmintä teepussia silmähauteena, ja pääset eroon punoituksesta ja turvotuksesta (molemmissa tapauksissa syntyy vähemmän sotkua, jos tee on pussiteetä).

- Vaatteiden vaihtaminen perheenjäsenten ja ystävien kesken on ekologista ja virkistää vaatekaappiasi pienellä budjetilla.
- Sitruuna sopii teehen, piirakkaan, elimistön puhdistukseen, ihohuokosten pienentämiseen, uunin ja lattian puhdistukseen ja siitä tulee myös mainio pohja kynttilöille.
- Kun käytät sipulia ruuanlaitossa, voit käyttää kuoret lannoitteena tai hiusten värjäämiseen.
- Sen sijaan, että heittäisit omenankuoret menemään, voit tehdä niistä omenasiiderietikkaa.
- Kahvinporoista tulee hyvä vartalokuorinta.

Tämän Komedioresurssin soveltaminen käytäntöön

Tätä komedioresurssia voi käyttää jäänmurtaja-aktiviteettina tuntien alussa, tai ennen muita aktiviteetteja, ja sitä on sangen helppo käyttää koulutustilanteessa, jossa käsitellään ilmastokoulutusta aikuisopiskelijoiden kanssa.

Tämän komedioresurssin soveltaminen auttaa kiinnittämään osallistujien huomion aiheeseen, ja osoittaa heille, että vaikka vanhat menetöt rahan, ajan ja resurssien säästämiseen saattavat vaikuttaa hieman hassuilta nykyään, ne olivat tehokkaita entisaikaan ja pienillä muutoksilla niitä voi soveltaa myös nykyisin.

Vaikka kaikilla opettajilla ei olisikaan tarvittavia tietotekniikkataitoja ammattimaisten videoiden tekemiseen itse, moderni teknologia on tehnyt yksinkertaisen sisällön luomisesta todella helppoa, eikä tarvetta erityisille taidoille tai ohjelmille välttämättä ole (on mahdollista käyttää esimerkiksi Windowsin omia video-ohjelmia tai mobiilisovelluksia).

Tuntisuunnitelma

Aihealueen nimi:	<Kierrätysvinkkejä menneiltä ajoilta – mummotietoutta millenniaaleille> Kierrätys
Kesto	Tarvittavat resurssit:
Tämän tuntisuunnitelman toteuttamiseen kuuluu 60 minuuttia	Tämän tuntisuunnitelman toteuttamiseen tarvitset seuraavia resursseja: <ul style="list-style-type: none">· Tietokone/vihko· Valkotaulu ja tusseja· Projektori· Tehtävälomakkeet 1, 2 & 3
Oppimistulokset	

Suoritettuaan onnistuneesti tämän oppitunnin, opiskelijoilla on tai he pystyvät:

Tiedot

- Faktatietoa kierrätystavoista ja -nikseistä
- Faktatietoa ympäristöongelmista, joita jäte tuottaa, sekä kierrätyksen eduista.
- Faktatietoa siitä, miten kierrättämisen voi aloittaa kotona vain muuttamalla tapojaan hieman.

Taidot

- Osaavat kuvailla kierrättämiseen liittyviä asioita Suomessa.
- Pystyvät kertomaan, miksi kierrättäminen on hyödyllistä ympäristön kannalta.
- Osaavat ehdottaa toimia liittyen jätteen määrän vähentämiseen ja sen hallintaan (kotona, koulussa).

Asenteet

- Halukkuus vähentää tuotetun jätteen määrää.
- Tietoisuus ongelman mittakaavasta liittyen päivittäin tuotetun jätteen määrään.
- Halukkuus opettaa myös muille kierrättämistä kotona tai työpaikalla.
- Tietoisuus nykyisin vallitsevan kulutuskulttuurin haitoista ja ymmärrys siitä, että ympäristön tila ja se miltä lähiympäristö näyttää, riippuu myös henkilöstä itsestään.

Työpajan avaus

Kesto	Aktiviteetin kuvaus	Tukimateriaalit
10 minuuttia	Kierrätysbingo Ohjaaja tutustuttaa opiskelijat pikaisesti oppitunnin aiheeseen, ja siirtyy sitten ensimmäiseen aktiviteettiin. Osallistujat saavat tehtävälomakkeen, jossa on taulukossa erilaisia kierrättämiseen liittyviä	Tehtävälomake 1

symboleja. Heidän tulee ympäröidä ne, jotka ohjaaja sanoo ääneen, jonka jälkeen ohjaaja näyttää oikeat vastaukset projektorilla ja jokainen osallistuja voi tarkastaa omat vastauksensa.

Tämän jälkeen ohjaaja nimeää jäljellä olevat symbolit satunnaisessa järjestyksessä ja pyytää jokaista osallistujaa yhdistämään mielestään oikeat symbolit lueteltuihin nimiin.

Ryhmäaktiiviteetti 1

Kesto	Aktiiviteetin kuvaus	Tukimateriaalit
20 minuuttia	<p>Luova kierrättäminen</p> <p>Ohjaaja jakaa osallistujat neljään ryhmään ja antaa kullekin ryhmälle yhden seuraavista esineistä – tyhjä purkki, metrin pätkä köyttä, lohjennut kahvikuppi tai kymmenen nappia (erimuotoisia ja -värisiä).</p> <p>Hän antaa ryhmille 10 minuuttia aikaa keksiä niin monta käytännöllistä ja luovaa ideaa esineiden uudelleenkäyttämiseksi kuin mahdollista.</p> <p>Osallistujien tulee kirjoittaa ylös ainakin kolme ideaa, joissa esinettä käytetään seuraavissa paikoissa: keittiö, leikkikenttä, puutarha, luokkahuone koulussa.</p>	Tehtävälomake 2

Ryhmäaktiiviteetti 2

Kesto	Aktiiviteetin kuvaus	Tukimateriaalit
-------	----------------------	-----------------

20 minuuttia	<p>Menneiden aikojen vinkkien soveltaminen moderniin elämäntapaan</p> <p>Harjoituksen tavoitteena on rohkaista ryhmiä löytämään uutta käyttöä vanhoille nikseille. Kun he ovat keksineet monia uusia vinkkejä, heidän tulee päättää, onko uusi vai vanha keino kussakin tapauksessa parempi, ja lopuksi, ovatko uudet vai vanhat vinkit kaiken kaikkiaan parempia.</p>	Tehtävälomake 3
Työpajan päättäminen		
Kesto	Aktiviteetin kuvaus	Linkki arviointikyselyyn
10 minuuttia	<p>Ohjaaja tekee lyhyen yhteenvedon siitä, kuinka kiinnostavaa ja hyödyllistä kierrättäminen kotona voi olla – mutta alleviivaa myös sitä, että kierrättämisestä ja jätteidenlajittelusta on tullut yhä enemmän myös yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen asia.</p> <p>Ohjaaja kysyy ryhmältä, mitä heidän mielestään voisi tapahtua jollekin esineelle (esim. vanha paistinpannu, ruuantähteet, tms.), jos se päättyy oikeaan jäteastiaan, tai jos sille löydetäänkin uutta käyttöä kotona.</p> <p>Tämän jälkeen ohjaaja pyytää osallistujia vielä täyttämään arviointikyselyn ennen kotiinlähtöä.</p>	https://ihku.info/r9

FARCE!

Using Satire and Comedy to Promote
Climate Change Awareness

CREATIVE EXCHANGE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."
Project Number: 2020-1-UK01-KA204-079159